T088 TKL 6 (17) Luận Phật Địa Kinh Q3

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3

LUAÄN VEÀ KINH PHAÄT ÑÒA

QUYEÅN 3

Kinh: “Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo vôùi Boà-taùt Dieäu Sinh! Neân bieát raèng coù naêm phaùp thaâu nhieáp ñòa vò Ñaïi giaùc. Nhöõng gì laø naêm phaùp? Ñoù laø: 1. Phaùp giôùi thanh tònh. 2. Trí Ñaïi vieân caûnh. 3. Trí Bình ñaúng taùnh. 4. Trí Dieäu quaùn saùt. 5. Trí Thaønh sôû taùc”. Luaän: Nhö vaäy ñaõ noùi xong phaàn Nhaân duyeân phaùt khôûi nôi phaùp. Sau ñaây laø chæ roõ phaàn Thaùnh giaùo ñaõ thuyeát giaûng. Chæ noùi vôùi moät mình Boà-taùt Dieäu Sinh, laø vì giaùo phaùp toái thaéng naøy ñaõ truøm khaép. Vì sao Ñöùc Theá Toân khoâng noùi vôùi chuùng Thanh vaên? Vì caùc Boà-taùt chuyeân yù mong caàu Nhaát thieát trí, nghe phaùp nhö vaäy seõ phaùt sinh caùch hieåu thuø thaéng. Ñaõ phaùt sinh caùch hieåu thuø thaéng thì coù khaû naêng böôùc vaøo. Ñaõ böôùc vaøo roài môùi coù khaû naêng thöïc haønh chaân chaùnh. Tu haønh chaân chaùnh roài thì thaønh töïu nhanh choùng. Thanh vaên khoâng coù khaû naêng caàu Nhaát thieát trí. Duø coù theå mong caàu ñöôïc nghe phaùp nhö vaäy, hoï cuõng khoâng phaùt sinh caùch hieåu thuø thaéng. Duø phaùt sinh caùch hieåu thuø thaéng nhöng hoï khoâng theå tu haønh chaân chaùnh. Duø coù theå tu haønh chaân chaùnh nhöng hoï cuõng khoâng nhanh choùng hoaøn thaønh ñöôïc, cho neân khoâng noùi vôùi hoï. Nhö vaäy thì taïi sao luùc Phaät giaûng noùi kinh naøy caùc Thanh vaên vaãn hieän dieän döï vaøo chuùng hoäi? Ñeå laøm saùng toû luùc ñoù soá chuùng ñeán döï raát ñoâng. Boà-taùt hoùa hieän chuûng loaïi naøy ñeå Thanh vaên hoài höôùng ñeán Boà- ñeà, phaùt taâm höôùng tôùi Ñaïi thöøa, daãn daét hoï gia nhaäp ñaïi chuùng. Hoaëc vì caùc Boà-taùt hoùa hieän ñöa ra danh hieäu naøy cho neân khoâng maâu thuaãn. Noùi giaûn löôïc laø do boán töôùng an laäp Phaät ñòa:

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 273

1. Do soá löôïng. 2. Do söï thaâu nhieáp. 3. Do danh hieäu. 4. Do löïa choïn nghóa sai bieät. Nay ôû ñaây seõ noùi veà soá löôïng-söï thaâu nhieáp, danh hieäu vaø söï khaùc

nhau. 1. Do soá löôïng, coù naêm loaïi phaùp, veà sau seõ noùi ñeán töï töôùng. Soá löôïng cuûa phaùp naøy töï toû roõ. Vì sao noùi veà soá löôïng? Vì quyeát ñònh: Chæ coù naêm phaùp chöù khoâng theâm khoâng bôùt. Phaùp töùc laø nghóa giöõ laáy töï töôùng, khoâng phaûi laø cuøng nghóa cuûa quaû dò thuïc khaû aùi. 2. Do söï thaâu nhieáp thaâu nhieáp trong ñòa vò Ñaïi giaùc, Ñaïi giaùc laø Phaät, coù ñuû ba loaïi thaân: 1. Thaân töï taùnh. 2. Thaân thoï duïng. 3. Thaân bieán hoùa. Sau seõ noùi roäng. Ñòa (quaû vò) laø caûnh giôùi cuûa baäc Ñaïi giaùc nöông töïa, thaâu nhieáp, haønh hoùa. An laäp töï töôùng vôùi nhöõng duyeân sai bieät, duøng taát caû caùc phaùp laøm caûnh giôùi. An laäp vôùi nhöõng duyeân laø noùi ñeán söï thaâu nhieáp taát caû, an laäp töï töôùng thì chæ thaâu nhieáp töï theå hôïp laïi laøm moät. Trong ñòa vò Ñaïi giaùc coù voâ bieân coâng ñöùc, löôïc noùi coù hai loaïi: 1. Höõu vi. 2. Voâ vi. Coâng ñöùc voâ vi thuoäc veà phaùp giôùi thanh tònh, töùc laø coâng ñöùc voâ vi Chaân nhö, ñeàu laø theå töôùng sai bieät cuûa Chaân nhö. Coâng ñöùc höõu vi thuoäc veà boán trí, vì coâng duïng cuûa trí trong baäc voâ laäu raát maïnh, cho neân duøng trí ñeå hieån baøy teân goïi. Heát thaûy caùc loaïi taâm vaø phaùp sôû höõu cuûa taâm, vaø phaåm loaïi cuûa phaùp ñoù, neáu caên cöù vaøo nghóa thaät, thì moãi moãi phaåm trí ñeàu thaâu nhieáp ñaày ñuû taát caû phaùp moân coâng ñöùc. Neáu caên cöù vaøo töôùng thoâ thì trí Dieäu quaùn saùt thaâu nhieáp boán nieäm truù, vì quaùn saùt taát caû phaùp nhö thaân... Trí Bình ñaúng taùnh thaâu nhieáp boán chaùnh ñoaïn vaø boán voâ löôïng. Vì boán chaùnh ñoaïn duø duøng tinh tieán laøm töï taùnh, nhöng bôûi vì trí Bình ñaúng taùnh cuûa Nhö Lai ñaõ thaâu nhieáp, cho neân khoâng coù töôùng cao thaáp. Boán voâ löôïng laø haïnh bình ñaúng ñaõ thuoäc veà trí naøy. Boán nhö yù tuùc laáy Tam-ma-ñòa laøm töï taùnh, cho neân thuoäc veà trí quaùn saùt, naém giöõ taát caû caùc moân Ñaø-la-ni. Veà moân Tam-ma-ñòa, ñoaïn kinh sau seõ noùi ñeán.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 274

Nhö vaäy, caùc tónh löï giaûi thoaùt coøn laïi nhö Ñaúng trì, Ñaúng chí, moân Ñaø-la-ni, moân Tam-ma-ñòa, Voâ traùnh-nguyeän trí-thoâng, Voâ ngaïi giaûi, möôøi taùm phaùp baát coäng cuûa Phaät, möôøi löïc-boán phaùp voâ uùy cuûa Nhö Lai, phaàn nhieàu ñeàu thaâu nhieáp ôû trí Dieäu quaùn saùt. Thaàn caûnh trí thoâng, phaàn nhieàu ñöôïc thaâu nhieáp ôû trí Thaønh sôû taùc. Laäu taän trí thoâng, laäu taän trí löïc hoaëc noùi laø coù boán trí thaâu nhieáp trong laäu taän töông tuïc, hoaëc noùi duyeân vaøo Nieát-baøn laäu taän kia, phaàn nhieàu ñeàu ñöôïc thaâu nhieáp ôû trí Ñaïi vieân caûnh vaø trí Bình ñaúng taùnh. Naêng löïc cuûa trí haønh bieán haønh thöù baûy thuoäc veà boán trí. Caùc caên nhö Tueä..., caùc löïc nhö Tueä..., phaàn nhieàu thaâu nhieáp ôû trí Ñaïi vieân caûnh vaø trí Bình ñaúng taùnh. Giaùc chi vaø Ñaïo chi phaàn nhieàu ñöôïc thaâu nhieáp ôû trí Bình ñaúng taùnh. Möôøi trí chaân voâ laäu nhö khoå... phaàn nhieàu thaâu nhieáp ôû trí Ñaïi vieân caûnh vaø trí Bình ñaúng taùnh. Phaùp khoâng queân maát, phaàn nhieàu thaâu nhieáp ôû trí Ñaïi vieân caûnh. Vónh vieãn ñoaïn tröø taát caû taäp khí töông tuïc, phaàn nhieàu thaâu nhieáp trong trí Ñaïi vieân caûnh cuûa phaùp giôùi thanh tònh. Ba-la-maät-ña, hoaëc laø voâ laäu, hoaëc gioáng nhö höõu laäu, phaàn nhieàu thaâu nhieáp trong hai trí sau. Caùc

töôùng tuøy hình haûo, phaàn nhieàu thaâu nhieáp trong trí Thaønh sôû taùc. Caùc phaùp Phaät coøn laïi nhö choã ñaõ thích öùng, tuøy thuaän söï thaâu nhieáp töông öng. Boán trí nhö vaäy thaâu nhieáp ñaày ñuû taát caû ñòa vò Phaät. Taâm voâ laäu vaø taâm phaùp, hoaëc cuøng coù phaùp, hoaëc phaåm loaïi ñaõ bieán hieän khaùc nhau, thì phaùp giôùi thanh tònh tieáp nhaän coâng ñöùc cuûa caùc töôùng treân Chaân nhö. Vì vaäy, naêm phaùp thaâu nhieáp ñuû taát caû coâng ñöùc cuûa Phaät ñòa. 3. Do danh hieäu, laø phaùp giôùi thanh tònh, noùi roäng cho ñeán trí Thaønh sôû taùc. Phaùp giôùi thanh tònh laø xa lìa moïi thöù chöôùng ngaïi caáu ueá cuûa taát caû khaùch traàn trong söï nhaän bieát cuûa phieàn naõo. Taát caû caùc phaùp höõu vi-voâ vi... khoâng laøm ñaûo loän thaät taùnh. Heát thaûy thaùnh phaùp laø nhaân cuûa söï nöông döïa vaø sinh tröôûng. Töï theå chaân thaät cuûa taát caû Nhö Lai, töø voâ thæ ñeán nay, töï taùnh vaãn thanh tònh, ñaày ñuû caùc loaïi taùnh töôùng coâng ñöùc, nhieàu hôn soá cöïc vi traàn trong möôøi phöông theá giôùi, khoâng sinh-khoâng dieät gioáng nhö hö khoâng, bao truøm taát caû phaùp vaø taát caû höõu tình, bình ñaúng ñeàu coù, cuøng vôùi taát caû phaùp khoâng moät-khoâng khaùc, khoâng phaûi coù, khoâng phaûi khoâng, xa

lìa taát caû töôùng, taát caû phaân bieät, taát caû danh töø-lôøi noùi, ñeàu khoâng theå thuû ñaéc, chæ laø Thaùnh trí thanh tònh ñaõ chöùng ngoä. Hai Khoâng-voâ ngaõ ñaõ laøm saùng toû Chaân nhö, laø töï taùnh cuûa Chaân nhö, caùc Thaùnh chæ chöùng ngoä töøng phaàn, chö Phaät thì chöùng ngoä toaøn phaàn vieân maõn. Nhö vaäy goïi laø phaùp giôùi thanh tònh. Trí Ñaïi vieân caûnh, laø trí xa lìa taát caû moïi chaáp tröôùc veà ngaõ vaø ngaõ sôû, xa lìa moïi söï phaân bieät veà sôû thuû vaø naêng thuû, haønh töôùng cuûa sôû duyeân khoâng theå bieát roõ, khoâng ngu muoäi-khoâng queân maát, nhaän bieát taát caû caûnh giôùi khoâng phaân bieät, söï sai khaùc cuûa töôùng caûnh, taát caû thôøi gian, phöông höôùng khoâng giaùn ñoaïn, vónh vieãn xa lìa caùc chuûng töû höõu laäu, moïi caáu ueá cuûa taát caû chöôùng phieàn naõo. Heát thaûy chuûng töû cuûa coâng ñöùc voâ laäu thanh tònh vieân maõn, coù theå hieän khôûi-coù theå sinh ra aûnh töôïng nôi caùc trí cuûa taát caû caûnh giôùi, laøm nôi nöông töïa cho heát thaûy hình boùng thaân töôùng-coõi nöôùc, giöõ gìn taát caû coâng ñöùc cuûa Phaät ñòa, cuøng taän thôøi gian vò lai, vaãn khoâng döùt heát. Nhö vaäy goïi laø trí Ñaïi vieân caûnh. Trí Bình ñaúng taùnh, laø quaùn saùt mình vaø ngöôøi, taát caû ñeàu bình ñaúng, taâm Ñaïi Töø vaø Ñaïi Bi luoân cuøng töông öng, thöôøng xuyeân khoâng giaùn ñoaïn, kieán laäp Phaät ñòa vôùi Nieát-baøn voâ truù, tuøy theo söï öa thích cuûa caùc höõu tình, thò hieän caùc loaïi aûnh töôïng cuûa thaân-coõi nöôùc thoï duïng, khoâng cuøng nôi nöông töïa vôùi trí Dieäu quaùn saùt. Nhö vaäy goïi laø trí Bình ñaúng taùnh. Trí Dieäu quaùn saùt, laø ñoái vôùi söï khaùc nhau cuûa taát caû caûnh giôùi, thöôøng xuyeân quaùn saùt khoâng trôû ngaïi, thaâu nhieáp, giöõ gìn taát caû moân Ñaø-la-ni, moân Tam-ma-ñòa, cuøng caùc ñònh maàu nhieäm... Ñoái vôùi caùc chuùng hoäi lôùn, coù khaû naêng hieän baøy taát caû taùc duïng töï taïi, ñoaïn tuyeät moïi söï nghi ngôø, tuoân côn möa phaùp vó ñaïi. Nhö vaäy goïi laø trí Dieäu quaùn saùt. Trí Thaønh sôû taùc, laø trí coù theå hieän höõu truøm

khaép moïi theá giôùi, tuøy thuaän caùc höõu tình caàn ñöôïc giaùo hoùa, laøm cho hoï thaønh thuïc, thò hieän voâ löôïng voâ soá nhöõng bieán hoùa khoâng theå nghó baøn cuûa Phaät, vaän duïng phöông tieän laøm lôïi ích yeân vui cho taát caû höõu tình moät caùch thöôøng xuyeân khoâng giaùn ñoaïn. Nhö vaäy goïi laø trí Thaønh sôû taùc. Laïi nöõa, kieán laäp naêm phaùp nhö vaäy laø vì nhaân, vì quaû, vì söï khaùc nhau cuûa quaû. Vì nhaân, töùc laø phaùp giôùi thanh tònh, nhaân naøy coù theå sinh tröôûng Thaùnh phaùp. Vì quaû, nghóa laø Thaùnh trí duyeân vaøo quaû kia maø sinh, cho neân

nöông döïa quaû aáy. Vì söï khaùc nhau trong quaû cuûa Thaùnh trí naøy coù boán, ñöôïc kieán laäp tuøy thuoäc vaøo söï khôûi hieän, nghóa laø duyeân vaøo phaùp giôùi gìn giöõ taát caû, tuøy thuaän nghe phaùp, ñoái vôùi caùc höõu tình chöùng ñöôïc taùnh bình ñaúng giöõa mình vaø ngöôøi, khai thò chaùnh phaùp baèng caùc phöông tieän thuø thaéng, laø nhaân ñem laïi lôïi ích cho moïi ngöôøi. Laïi nöõa, kieán laäp naêm phaùp nhö vaäy, vì töï theå cuûa Phaät, vì nhaân, vì quaû. Vì töï theå cuûa Phaät, laø laáy Chaân nhö thanh tònh laøm Theå töôùng, vaø trí khoâng phaân bieät duyeân vaøo caûnh aáy laøm Theå töôùng. Nhaân nghóa laø voâ löôïng nhaân thöôøng xuyeân khoâng giaùn ñoaïn, duøng trí Bình ñaúng taùnh ñoái vôùi caùc höõu tình. Quaû nghóa laø ñem laïi lôïi ích cho taát caû höõu tình. Vì hai trí thuø thaéng quaùn saùt höõu tình coù theå giaùo hoùa hay khoâng giaùo hoùa, tuøy theo söï thích nghi cuûa hoï maø hoaøn thaønh moïi vieäc. Laïi nöõa kieán laäp naêm phaùp nhö vaäy, nghóa laø ñoái vôùi söï khaùc nhau veà quaû vò cuûa Phaät ñòa, töùc laø laáy quaû cuûa trí ñoaïn laøm Theå cuûa Phaät ñòa. Quaû ñoaïn töùc laø phaùp giôùi thanh tònh, vì trong ñoù, taát caû chöôùng ngaïi ñeàu vónh vieãn ñoaïn tuyeät. Trí coù boán loaïi laø trí Ñaïi vieân caûnh... Ñoái vôùi caûnh giôùi cuûa quaû vò Phaät, caùc phaàn vò cuûa taâm vaø taâm phaùp ñaõ hieån hieän, do trí thuø thaéng nhaát trong caùc coâng ñöùc, laáy trí laøm teân, vì thaâu nhieáp chung taát caû coâng ñöùc höõu vi. Laïi nöõa, phaùp moân kieán laäp naêm phaùp ñaõ giaûng noùi nhö vaäy, thaâu nhieáp toång quaùt taát caû phaùp Phaät cuûa Phaät ñòa, thaâu nhieáp chung caùc coâng ñöùc voâ vi. Do tueä cuûa nghe huaân taäp thaønh thuïc, gìn giöõ taát caû caùc coâng ñöùc thuoäc veà Phaät ñòa. Ñoái vôùi caùc höõu tình, thöôøng hieän khôûi söï nghieäp ñem laïi lôïi ích yeân vui vaø bình ñaúng, ñaõ theo ñuoåi caùc moân Ñaø- la-ni, moân Tam-ma-ñòa, vôùi voâ bieân, voâ löôïng phöôùc trí trang nghieâm, coù theå hoaøn thaønh taát caû söï nghieäp bieán hoùa, ñem laïi lôïi ích yeân vui cho höõu tình. Laïi nöõa, ñaõ noùi veà boán trí nhö vaäy, chuyeån töø phaùp naøo maø ñöôïc? Nhieáp Ñaïi Thöøa noùi: Do chuyeån thöùc uaån maø ñöôïc trí. Vì sao chuyeån taâm maø ñöôïc taâm phaùp vaø khoâng ñöôïc taâm phaùp? Vì boán taâm voâ laäu vaø trí ñeàu töông öng, vì giaû thuyeát cho neân goïi laø trí. Luaän giaûng giaûi raèng: Hoûi: Chaùnh trí cho neân noùi laø thaät coù, hay cho neân noùi laø giaû coù? Ñaùp: Neân noùi laø coù caû hai, vì trong aáy trí laø thaät coù. Neáu quyeán thuoäc cuûa trí laø caùc taâm-taâm phaùp cuõng goïi laø trí, thì noùi ñoù laø giaû, bôûi

vì coù hai loaïi. Trong ñoù, trí laøm chuû cuûa taâm-taâm phaùp voâ laäu... ñeàu goïi laø trí. Chuyeån choã döïa cuûa thöùc uaån ñöôïc boán trí voâ laäu töông öng vôùi taâm, nghóa laø taâm Ñaïi vieân caûnh, noùi roäng cho ñeán taâm Thaønh sôû taùc. Chuyeån Thöùc thöù taùm thaønh trí Ñaïi vieân caûnh töông öng vôùi taâm, coù theå duy trì taát caû chuûng töû coâng ñöùc, coù theå bieán hieän, coù theå sinh ra taát caû thaân töôùng vaø coõi nöôùc, laø aûnh töôïng cuûa trí. Chuyeån thöùc thöù baûy thaønh trí Bình ñaúng taùnh töông öng vôùi taâm, xa lìa söï khaùc nhau cuûa hai chaáp veà mình vaø ngöôøi, chöùng ngoä ñöôïc taùnh bình ñaúng cuûa taát caû caùc phaùp. Chuyeån Thöùc thöù saùu thaønh trí Dieäu quaùn saùt töông öng vôùi taâm, coù theå quaùn saùt taát caû ñeàu khoâng ngaên ngaïi. Chuyeån naêm hieän thöùc thaønh trí Thaønh sôû taùc töông öng vôùi taâm, coù theå hoaøn thaønh moïi coâng vieäc beân ngoaøi moät caùch hieän thöïc. Laïi coù nghóa: Chuyeån Thöùc thöù saùu ñöôïc Thaønh sôû taùc, chuyeån naêm hieän thöùc thaønh Dieäu quaùn saùt. Vieäc naøy khoâng phaûi vaäy, vì khoâng theo thöù töï, coâng vieäc noùi phaùp laø deïp boû moïi söï nghi ngôø, vaø quaùn saùt cuøng khaép khoâng phaûi laø taùc duïng cuûa naêm hieän thöùc. Nhö vaäy, chuyeån bieán loaïi tröø boán phaåm töông öng vôùi taâm vaø taâm phaùp töông öng trong phaàn vò sinh töû, trôû thaønh boán phaåm töông öng vôùi taâm vaø taâm phaùp töông öng cuûa quaû vò Phaät, ñeàu goïi laø trí. Laïi nöõa, ñaõ noùi boán trí töông öng vôùi phaåm taâm nhö vaäy laø duyeân vôùi nhöõng gì? Trí Ñaïi vieân caûnh töông öng vôùi phaåm taâm. Hoaëc noùi moät töôùng, laø trí khoâng phaân bieät chæ duyeân vôùi Chaân nhö, chöù khoâng phaûi laø trí haäu ñaéc, vì haønh töôùng cuûa sôû duyeân khoâng theå nhaän bieát. Hoaëc noùi ñuû caùc töôùng, duyeân vôùi taát caû phaùp. Luaän Trang Nghieâm noùi: “Trí Ñaïi vieân caûnh hieän baøy truøm khaép taát caû caûnh giôùi ñaõ ñöôïc nhaän bieát, khoâng toái taêm meâ muoäi”. Trong kinh naøy noùi, nhö döïa vaøo göông saùng troøn, moïi hình töôïng ñeàu hieän baøy. Nhö vaäy, döïa vaøo göông trí cuûa Nhö Lai, caùc xöù-caûnh-thöùc vôùi moïi hình töôïng ñeàu hieän baøy. Noùi caùc xöù, laø saùu xöù beân trong. Noùi caùc caûnh, laø saùu caûnh beân ngoaøi. Noùi caùc thöùc, laø saùu thöùc. Nhö vaäy, treân trí coù moïi caûnh töôïng cuûa möôøi taùm giôùi aûnh hieän. Vì vaäy bieát trí naøy duyeân vôùi taát caû phaùp. Do göông trí naøy duyeân vôùi taát caû phaùp trong taát caû thôøi gian, cho neân noùi Ñöùc Nhö Lai ñaày ñuû taát caû trí. Neáu khoâng nhö vaäy, thì caùc trí coøn laïi khoâng chaéc chaén nhaän bieát taát caû phaùp vaø Ñöùc Nhö Lai khoâng theå goïi laø baäc Nhaát thieát trí. Trí-caûnh nhö vaäy, beân trong duyeân vôùi chuûng töû coâng ñöùc cuûa töï

Theå, beân ngoaøi duyeân vôùi taát caû caûnh giôùi ñaõ ñöôïc nhaän bieát, hoaëc laø chaân, hoaëc laø tuïc, hieän baøy taát caû aûnh töôïng cuûa thaân töôùng-quoác ñoä... Duyeân vaøo beân nghóa Chaân thì goïi laø Trí voâ phaân bieät. Duyeân vaøo beân nghóa Tuïc thì goïi laø Trí haäu ñaéc. Maëc duø duyeân vaøo taát caû nhöng ñoái vôùi caùc haønh töôùng vi teá thì khoâng theå bieát roõ, nhö A-laïi-da, duø duyeân vôùi ba

caûnh, vì quaù vi teá cuõng noùi laø duyeân vôùi caûnh, nhöng khoâng theå bieát roõ. Khoâng cho neân vieän côù khoâng theå bieát roõ maø chöùng minh Trí caûnh naøy chæ duyeân vôùi Chaân nhö cuûa trí voâ phaân bieät, chöù khoâng phaûi laø trí haäu ñaéc. Caùc taâm-taâm phaùp, duø töï Theå chæ laø moät nghóa, nhöng coâng duïng cuûa noù thì coù nhieàu, vaø tuøy theo söï khaùc bieät cuûa coâng duïng maø chia ra laøm hai trí, cuõng khoâng coù loãi gì. Caàn phaûi ñaït lyù Chaân môùi bieát ñöôïc söï Tuïc, cho neân duø laø nghóa cuûa moät taâm maø noùi coù tröôùc vaø sau, hoaëc vì gioáng nhö ôû sau, cho neân ñöôïc goïi laø Trí haäu ñaéc. Caùc trí khaùc cuõng nhö vaäy. Trí Bình ñaúng taùnh töông öng vôùi phaåm taâm. Coù nghóa, trí naøy chæ duyeân vôùi trí Ñaïi vieân caûnh. Nhö yù thöùc nhieãm oâ duyeân vôùi A-laïi-da laøm caûnh giôùi. Coù nghóa; trí naøy chæ duyeân vôùi thaät teá, Chaân nhö, duyeân vôùi taùnh bình ñaúng laøm caûnh giôùi. Veà nghóa nhö thaät; trí naøy cuõng duyeân vôùi heát thaûy laøm caûnh, töùc laø duyeân khaép taát caû taùnh bình ñaúng. Luaän Trang Nghieâm noùi: “Trí Bình ñaúng taùnh duyeân vôùi taát caû höõu tình, vì mình vaø ngöôøi ñeàu bình ñaúng, tuøy theo caùch hieåu thuø thaéng cuûa caùc höõu tình, maø thò hieän aûnh töôïng cuûa Phaät. Theo kinh naøy noùi: Chöùng ngoä ñöôïc Theå taùnh bình ñaúng cuûa möôøi töôùng, taùnh bình ñaúng naøy thoâng suoát caû Chaân vaø Tuïc, cho neân duyeân vôùi taát caû cuõng khoâng heà coù loãi. Vì leõ, neáu khoâng duyeân vôùi theá tuïc, thì khoâng theå tuøy theo caùch hieåu thuø thaéng cuûa heát thaûy höõu tình maø thò hieän aûnh töôïng cuûa chö Phaät. Cuõng khoâng neân cho raèng thöùc Maït-na nhieãm oâ töông töï vôùi trí bình ñaúng, chæ duyeân vôùi trí caûnh, vì phaøm phu vaø Thaùnh nhaân khaùc nhau, vì traùi vôùi Thaùnh giaùo, vì nhöõng thöù coøn laïi khoâng gioáng nhau. Trí Dieäu quaùn saùt töông öng vôùi phaåm taâm, quaùn saùt khaép taát caû töï töôùng, coäng töôùng vì ñeàu khoâng coù chöôùng ngaïi khi duyeân vôùi taát caû caûnh giôùi ñaõ ñöôïc nhaän bieát. Trí Thaønh sôû taùc töông öng vôùi phaåm taâm. Coù nghóa; chæ duyeân vôùi naêm loaïi hieän caûnh. Luaän Trang Nghieâm noùi: “Naêm caên cuûa Nhö Lai, moãi moãi ñeàu chuyeån bieán ñoái vôùi naêm caûnh”.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 279

Veà nghóa nhö thaät, trí Thaønh sôû taùc cuõng duyeân vôùi taát caû caûnh cuõng khoâng bò chöôùng ngaïi ñoái vôùi caûnh naøo heát. Luaän Trang Nghieâm noùi: “Trí Thaønh sôû taùc ñoái vôùi taát caû caûnh giôùi, khôûi hieän caùc loaïi bieán hoùa khoâng coù soá löôïng, chaúng theå nghó baøn, laøm taát caû nghóa lôïi cho caùc höõu tình”. Trong kinh naøy noùi: Trí Thaønh sôû taùc khôûi taïo caùc söï vieäc bieán hoùa cuûa ba nghieäp, quyeát ñònh löïa choïn taùm möôi boán ngaøn taâm haïnh khaùc nhau cuûa chuùng sinh, dieãn noùi phaùp ñoái trò, laøm ra boán kyù luaän, tieáp nhaän moïi nghóa cuûa quaù khöù-vò lai-hieän taïi. Neáu trí naøy khoâng duyeân khaép taát caû caûnh giôùi, thì seõ khoâng coù coâng naêng naøy. Laïi noùi: Taâm cuûa Phaät voán töï taïi khoâng heà ngaên ngaïi, moãi moãi taâm ñeàu coù theå soi saùng taát caû caûnh, nhöng dieäu löïc taùc yù, hoaëc duyeân vôùi moät phaùp, hoaëc duyeân vôùi taát caû. Vaû laïi, noùi chuyeån naêm caên ñoái vôùi naêm caûnh, vì khoâng noùi nhö vaäy thì khoâng thaønh töï chöùng. Luaän Taäp Löôïng noùi: “Caùc

taâm-taâm phaùp ñeàu chöùng töï theå, goïi laø hieän löôïng". Neáu khoâng nhö vaäy, thì nhö khoâng töøng troâng thaáy, khoâng cho neân nhôù nghó. Vì vaäy boán trí luoân töông öng vôùi phaåm taâm, moãi moãi trí cuõng coù theå soi saùng, nhaän bieát töï theå. Vì sao khoâng maâu thuaãn vôùi phaùp theá tuïc? Nhö con dao khoâng töï caét ñöùt ñaàu ngoùn tay, neáu noù khoâng theå chaïm ñeán ñaàu ngoùn tay aáy. Khoâng troâng thaáy ngoïn ñeøn... töï soi saùng chaêng? Laøm theá naøo bieát ñöôïc ñeøn... töï soi saùng? Hieän thaáy khoâng coù boùng toái maø laø aùnh saùng hieån hieän roõ raøng. Neáu ngoïn ñeøn khoâng töï soi saùng thì phaûi coù söï che khuaát cuûa boùng toái, seõ khoâng troâng thaáy. Vì vaäy cho neân bieát raèng ngoïn ñeøn... ñaõ töï soi saùng. Maø ñeøn... ñaõ khoâng phaûi laø boùng toái thì ñaâu caàn soi chieáu nöõa. Nhö caùi bình, chieác aùo... töï theå cuûa chuùng duø khoâng phaûi laø boùng toái, nhöng neáu khoâng coù ngoïn ñeøn... soi saùng ñeán maët bò che khuaát do boùng toái thì khoâng theá naøo hieän thaáy. Luùc ngoïn ñeøn... soi saùng tröø heát beân coù boùng toái, khieán ñöôïc hieän thaáy thì goïi laø soi saùng. Ngoïn ñeøn... cuõng vaäy, khi töï theå naûy sinh (phaùt saùng) thì phía coù boùng toái che khuaát bò loaïi tröø, khieán hieän roõ ñöôïc troâng thaáy cho neân goïi laø töï soi saùng. Caùc taâm-taâm phaùp maëc duø coù hôn keùm khaùc nhau, nhöng ñeàu coù theå duyeân vôùi beân ngoaøi, beân trong chöùng ñaït töï theå. Cuõng nhö aùnh saùng, ñaõ coù theå soi saùng cho ngöôøi khaùc thì cuõng coù theå töï soi saùng mình, khoâng phaûi nhö caùc phaùp veà dao... Phaùp nhö vaäy khoâng theå naøo cuøng moät loaò nhö nhau. Ñaây laø caên cöù theo töôùng thoâ cuûa caùc taâm-taâm phaùp, ñeàu coù hai phaàn: Töôùng-Kieán maø noùi. Nhö phaàn bieän luaän veà taâm-taâm phaùp trong luaän Taäp Löôïng ñeàu noùi coù ba phaàn:

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 280

1. Phaàn ñaõ ñöôïc giöõ laáy. 2. Phaàn luoân luoân giöõ laáy. 3. Phaàn töï chöùng. Ba phaàn nhö vaäy khoâng moät, khoâng khaùc: Phaàn moät laø ñeàu ñöôïc löôøng xeùt, phaàn hai laø luoân luoân löôøng xeùt, phaàn ba laø quaû cuûa söï löôøng xeùt. Neáu phaân bieät tæ mæ hôn, caàn phaûi coù boán phaàn thì nghóa treân môùi ñöôïc thaønh laäp. Vaãn vôùi ba phaàn nhö tröôùc, laïi coù theâm phaàn thöù tö laø phaàn chöùng töï chöùng. Hai phaàn ñaàu laø beân ngoaøi, hai phaàn sau laø beân trong. Phaàn ñaàu chæ laø ñieàu ñöôïc nhaän bieát, caùc phaàn coøn laïi chung cho caû hai loaïi. Nghóa laø phaàn thöù hai chæ nhaän bieát phaàn thöù nhaát, hoaëc hieän löôïng, phi löôïng, hoaëc hieän löôïng hoaëc tyû löôïng. Phaàn thöù ba töï chöùng coù theå chöùng cho phaàn thöù hai vaø chöùng cho phaàn thöù tö. Phaàn thöù tö töï chöùng coù theå chöùng cho phaàn thöù ba. Phaàn thöù ba vaø thöù tö ñeàu thuoäc veà hieän löôïng. Töø ñaïo lyù naøy, tuy laø moät theå, nhöng do nhieàu phaàn hôïp thaønh, cho neân "baát töùc, baát ly", trong ngoaøi ñeàu nhaän bieát, khoâng phaïm loãi voâ cuøng. Vì theá Kinh: Taâm chuùng sinh hai taùnh, Trong ngoaøi taát caû phaàn, Buoäc do naêng sôû thuû, Nhaän thaáy coù khaùc nhau. Ñaïi yù baøi tuïng naøy noùi: Chuùng sinh do hai phaàn taâm vaø taùnh hôïp thaønh, hoaëc trong hoaëc ngoaøi ñeàu bò troùi buoäc do sôû thuû vaø naêng thuû troâng thaáy ñuû moïi thöù hoaëc "löôïng" hay "phi löôïng" hoaëc "hieän löôïng" hoaëc "tyû löôïng", phaàn nhieàu

ñeàu khaùc bieät. Boán trí vôùi phaåm taâm duø coù nhieàu phaàn, nhöng ñeàu thuoäc veà “hieän löôïng” voâ laäu. Veà nghóa naøy, nhö ôû choã khaùc ñaõ phaân bieät roäng hôn. Veà coâng duïng cuûa nghóa thì goàm coù nhieàu phaàn, nhöng khoâng phaûi laø töï theå coù khaùc bieät. Nhö khoå-voâ thöôøng... trong moät phaùp, caùc loaïi nghóa ñeàu rieâng bieät maø theå vaãn laø moät. Laïi nöõa, ñaõ noùi boán trí töông öng vôùi phaåm taâm nhö vaäy laø vì coù töôùng phaàn-kieán phaàn chaêng? Quyeát ñònh coù kieán phaàn soi saùng vaø caûnh ñaõ ñöôïc soi saùng. Coù phaàn töï chöùng soi saùng chung cho kieán phaàn vaø phaàn chöùng töï chöùng. Phaàn chöùng töï chöùng soi saùng cho phaàn töï chöùng, cuõng quyeát ñònh laø coù. Vì neáu khoâng coù ba phaàn khaùc bieät nhö vaäy, thì seõ khoâng coù gì ñöôïc duyeân, seõ khoâng goïi laø trí, vì töôùng phaàn khoâng coá

ñònh. Coù nghóa: Phaåm taâm voâ laäu chaân thaät, khoâng coù chöôùng ngaïi, tröïc tieáp soi saùng caûnh tröôùc, khoâng ñuoåi theo taâm Bieán hieän töïa nhö töôùng cuûa caûnh tröôùc. Vì taâm voâ laäu, cho neân goïi laø voâ töôùng, khoâng phaân bieät. Laïi noùi laø duyeân vôùi caûnh khoâng nghó baøn. Coù nghóa: Phaåm taâm voâ laäu chaân thaät, cuõng coù töôùng phaàn, caùc taâm-taâm phaùp phaùp nhö vaäy gioáng nhö caûnh hieån hieän goïi laø duyeân, khoâng phaûi nhö ñoäng taùc giöõ laáy vaät duïng cuûa chieác kìm... khoâng phaûi nhö ngoïn ñeøn... toûa ra aùnh saùng ñeå soi chieáu caûnh vaät, maø nhö göông saùng... hieän roõ hình aûnh soi saùng caûnh vaät. Do caûnh gioáng nhau, aûnh hieän roõ raøng vaø soi saùng, goïi laø khoâng chöôùng ngaïi. Khoâng chaáp giöõ, khoâng suy tính goïi laø voâ töôùng, cuõng khoâng phaân bieät. Coâng duïng maàu nhieäm khoù löôøng xeùt, goïi laø khoâng theå nghó baøn, khoâng phaûi laø khoâng hieän roõ hình aûnh. Neáu noùi laø voâ töôùng thì khoâng coù töôùng phaàn. Noùi laø khoâng phaân bieät thì seõ khoâng coù kieán phaàn, cuõng khoâng coù töôùng phaàn vaø kieán phaàn cho neân nhö hö khoâng, hoaëc nhö söøng thoû... thì seõ khoâng goïi laø trí. Vì khoâng chaáp giöõ-khoâng suy tính, cho neân noùi laø khoâng coù caùc töôùng cuûa naêng thuû-sôû thuû, chöù khoâng phaûi khoâng duøng nghóa soi saùng caûnh-duyeân töông töï. Neáu taâm voâ laäu hoaøn toaøn khoâng coù töôùng phaàn thì chö Phaät khoâng theå bieán hieän caùc loaïi aûnh töôïng cuûa thaân töôùng vaø quoác ñoä... Nhö vaäy thì traùi ngöôïc vôùi nhieàu nôi trong kinh luaän, chuyeån choã döïa cuûa saéc uaån khoâng ñöôïc saéc, chuyeån choã döïa cuûa boán uaån seõ khoâng coù thöùc... thì trôû thaønh loãi laàm voâ cuøng. Coù nghóa; trí khoâng phaân bieät, voâ laäu töông öng vôùi phaåm taâm, vì khoâng phaân bieät, Chaân nhö cuûa phaùp ñöôïc duyeân khoâng xa rôøi töï theå, cho neân nhö soi saùng töï theå thì khoâng coù töôùng phaàn rieâng. Neáu trí haäu ñaéc töông öng vôùi phaåm taâm thì coù phaân bieät veà caûnh giôùi cuûa phaùp ñöôïc duyeân, hoaëc xa rôøi töï theå. Nhö caûnh töôùng gioáng nhau cuûa taâm höõu laäu, hieän baøy roõ raøng nhôø vaøo duyeân soi saùng. Neáu taâm voâ laäu duyeân theo söï taùch rôøi caûnh cuûa töï theå, khoâng gioáng vôùi töôùng cuûa töï theå maø coù ñöôïc duyeân döïa, thì theo “Luaän Quaùn sôû duyeân”: Khoâng cho neân noùi treân naêm thöùc vì khoâng coù töôùng gioáng nhö vaät theå cöïc vi cho

neân khoâng phaûi laø phaùp ñöôïc duyeân cuûa taâm voâ laäu. Nhö vaäy, töôùng caûnh ñoàng vôùi taâm voâ laäu, khi chuûng töû voâ laäu phaùt sinh taùc duïng, duø coù gioáng nhö phaùp höõu laäu ñi nöõa nhöng khoâng phaûi laø höõu laäu. Nhö taâm höõu laäu duø coù gioáng vôùi töôùng voâ laäu nhöng khoâng phaûi laø voâ laäu.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 282

Cho neân döøng söï baøn luaän roäng. Söï phaân bieät nhö vaäy chæ caên cöù theo ñaïo lyù vaø ngoân thuyeát cuûa theá tuïc, chöù khoâng phaûi caên cöù treân nghóa thuø thaéng (nghóa chaân lyù thöù nhaát). Neáu caên cöù theo thaéng nghóa thì xa lìa moïi noùi naêng, döùt heát moïi suy nghó. Ñaõ khoâng coù kieán phaàn- töôùng phaàn thì khoâng theå noùi veà taâm-taâm phaùp... vì xa lìa moïi hyù luaän, khoâng theå tö duy baøn luaän. Laïi nöõa, ñaõ noùi boán trí töông öng vôùi phaåm taâm nhö vaäy, thì coù bao nhieâu taâm phaùp cuøng töông öng vôùi boán trí? Coù hai möôi moát: Nghóa laø naêm bieán haønh, naêm bieät caûnh vaø möôøi moät phaùp thieän. Ñoái vôùi moïi nôi choán thöôøng xuyeân traûi khaép, Ñöùc Nhö Lai luoân öa hieåu roõ veà caûnh ñaõ ñöôïc nhaän bieát, vì söï ham muoán khoâng giaûm. Vì thöôøng xuyeân khoâng giaûm ñoái vôùi caùch hieåu thuø thaéng nôi aán töôïng cuûa caûnh. Töøng hieåu roõ caûnh caûm nhaän, vaø söï nhôù nghó khoâng giaûm, cho neân Nhö Lai khoâng coù taâm baát ñònh, luoân luoân quyeát ñònh löïa choïn, vì thöôøng töông öng vôùi nieàm tin töôûng raát trong saïch... cho neân khoâng nhieãm oâ, khoâng nguû nghæ, khoâng hoái haän (oá taùc), maø chöùng ngoä hieän thöïc, taát caû khoâng coù taàm töù. Phaåm taâm höõu laäu hôn keùm khoâng nhaát ñònh, phaùp ñöôïc duyeân bò ngaên ngaïi töông öng vôùi taâm phaùp hoaëc nhieàu hay ít. Phaåm taâm voâ laäu luoân töï taïi khoâng ngaên ngaïi, taâm phaùp bình ñaúng khoâng gaây chöôùng ngaïi cho nhau. Laïi nöõa, ñaõ noùi boán trí töông öng vôùi phaåm taâm nhö vaäy, quaû vò naøo chöùng ñaéc ñaàu tieân? ÔÛ vò trí naøo ñang hieän haønh chuûng taùnh voâ laäu voán coù töø voâ thæ, döïa vaøo thöùc dò thuïc, sinh dieät noái tieáp nhau? Sau khi phaùt taâm nhôø vaøo söï huaân taäp beân ngoaøi, taêng tröôûng daàn daàn, trí Ñaïi vieân caûnh töông öng vôùi phaåm taâm, khi ñònh Kim cang duï hieån hieän tröôùc maét, chuyeån bieán dieät töø taát caû chuûng töû höõu laäu trong thöùc dò thuïc... Baáy giôø, môùi ñöôïc hieän haønh taát caû chuûng töû voâ laäu cuûa quaû vò Phaät ñaàu tieân, nöông töïa vieân maõn, taän cuøng thôøi gian vò lai, thöôøng xuyeân khoâng giaùn ñoaïn cho neân trí Bình ñaúng taùnh töông öng vôùi phaåm taâm. Boà-taùt ñòa thöù nhaát, luùc môùi quaùn saùt hieän thöïc laàn ñaàu, môùi khôûi söï hieän haønh. Töø ñoù trôû ñi, trong caùc ñòa veà sau, tu taäp khieán taêng tröôûng, thanh tònh vieân maõn. Khi quaùn saùt voâ laäu... ñaõ hieån hieän tröôùc maét thì luoân luoân hieän haønh. Neáu khi taâm höõu laäu hieän tieàn, thì laäp töùc giaùn ñoaïn. Cöù laàn löôït nhö vaäy, cho ñeán möôøi ñòa. Khi taâm sau cuoái töø ñoù veà sau ñeán, taän cuøng thôøi gian vò lai, thöôøng xuyeân khoâng giaùn ñoaïn. Nhö thöùc A-laïi-da ôû vò trí höõu laäu luoân cuøng khôûi hieän vôùi toaøn boä thöùc Maït na.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 283

Trí Ñaïi vieân caûnh trong vò trí voâ laäu, cuõng thöôøng xuyeân khôûi hieän cuøng moät luùc vôùi trí Bình ñaúng taùnh, cho neân trí Bình ñaúng taùnh cuõng khoâng giaùn ñoaïn. Trí Dieäu quaùn saùt töông öng vôùi phaåm taâm cuõng toàn taïi ôû ñòa thöù nhaát. Khi môùi quaùn saùt hieän thöïc, laàn ñaàu tieân môùi hieän haønh. Töø ñoù veà sau tu taäp daàn ñöôïc taêng tröôûng. Neáu khi taâm höõu laäu chính thöùc hieän tieàn, hoaëc khi khoâng coù taâm, thì laäp töùc giaùn ñoaïn. Laàn löôït nhö vaäy cho ñeán quaû vò Phaät. Neáu nhaäp ñònh dieät taän, cuõng khoâng hieän haønh. Trí Thaønh sôû taùc töông öng vôùi phaåm taâm. Coù nghóa; caùc quaû vò töø ñòa thöù nhaát trôû leân ñeàu ñöôïc hieän haønh, vì ñaõ böôùcvaøo doøng phaùp. Veà nghóa nhö thaät, thì quaû vò Phaät môùi khôûi, vì trong möôøi ñòa coøn coù thöùc dò thuïc ñaõ bieán ñoåi naêm caên chöù khoâng phaûi laø voâ laäu, coù theå döïa vaøo naêm thöùc, cuõng khoâng phaûi laø voâ laäu. Naêm caên höõu laäu phaùt sinh thöùc voâ laäu laø ñieàu chöa töøng thaáy. ÔÛ treân quaû vò Phaät, trí naøy cuõng khoâng thöôøng hieån hieän tröôùc maét, vì taùc yù khôûi hieän thöôøng xuyeân bò giaùn ñoaïn. Boán trí nhö vaäy töông öng vôùi chuûng töû cuûa phaåm taâm, voán coù töø voâ thæ, phaùp nhö vaäy khoâng sinh töø söï huaân taäp, goïi laø baûn taùnh ôû trong chuûng taùnh. Sau khi phaùt taâm nhôø vaøo duyeân beân ngoaøi huaân taäp maø phaùt trieån taêng daàn, goïi laø do tu taäp maø thaønh chuûng taùnh. Töø ñòa thöù nhaát trôû leân, tuøy theo söï thích öùng môùi ñöôïc hieän khôûi. Thöôøng döïa vaøo söï huaân taäp ngaøy caøng theâm toát ñeïp, cho ñeán khi chöùng ñaéc ñònh Kim cang duï. Töø ñoù veà sau, maëc duø thöôøng hieän haønh nhöng khoâng coøn huaân taäp nöõa, maø laïi khieán cho taêng tröôûng coâng ñöùc ñöôïc vieân maõn ñeán nôi khoâng theå gia taêng. Söï duy trì chuûng töû cuûa thöùc thanh tònh, ñaõ khoâng phaûi laø voâ kyù, cho neân khoâng theå huaân taäp. Do ñoù coâng ñöùc cuûa Phaät tröôùc vaø Phaät sau cho laø nhieàu-ít ñeàu trôû thaønh loãi laàm. Boán trí nhö vaäy töông öng vôùi phaåm taâm, luoân luoân laø thieän, luoân luoân thuoäc veà Ñaïo ñeá voâ laäu. Chö Phaät khoâng coù chuûng töû cuûa taát caû caùc phaùp höõu laäu, maëc duø trong hieän taïi, chö Phaät coøn hoùa laøm thaân sinh töû vôùi nghieäp phieàn naõo... gioáng nhö Khoå ñeá-Taäp ñeá, nhöng thaät söï laø thuoäc veà Ñaïo ñeá voâ laäu. Vì tuøy theo töôùng theá tuïc cho neân goïi laø naêm uaån, möôøi hai xöù vaø möôøi taùm giôùi... nhöng thaät söï khoâng phaûi laø thuoäc veà uaån-xöù-giôùi, xa lìa hyù luaän, vì xa lìa caùc töôùng. Naêm phaùp nhö vaäy ñeàu thoâng caû giaû-thaät, khoâng nhôø vaøo noùi naêng-teân goïi, vì caên caûnh coøn laïi naøy ñeàu laø thaät coù. Neáu nhôø vaøo teân goïi-noùi naêng thì caên, caûnh coøn laïi aáy ñeàu laø giaû coù. Vaû laïi, laáy Chaân nhö cuûa phaùp giôùi thanh tònh laøm Theå, laø thaät coù.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 284

Döïa vaøo Chaân nhö ñeå kieán laäp caùc töôùng Traïch dieät..., laø giaû coù. Caùc taâm-trí... caùc saéc xanh-vaøng... laø thaät coù. Khoâng phoùng daät..., caùc hình saéc daøi ngaén..., laø giaû coù. Taïm thôøi döøng laïi söï baøn luaän roäng maø neân giaûi thích baûn vaên. Phaàn 4 laø do trong söï quyeát ñònh löïa choïn nghóa sai bieät, löôïc noùi coù ba phaàn: 1. Quyeát ñònh löïa choïn naêm phaùp sai bieät. 2. Quyeát ñònh löïa choïn thoï duïng hoøa hôïp moät vò vôùi söï-trí. 3. Baøi Tuïng toång keát veà

töôùng cuûa phaùp giôùi thanh tònh ñaày ñuû caùc coâng ñöùc. Trong ba thaân sai bieät vaø naêm phaùp khaùc nhau, moãi loaïi ñeàu coù quyeát traïch theo thöù töï cuûa noù. Kinh: “Dieäu Sinh cho neân bieát! Phaùp giôùi thanh tònh ví nhö hö khoâng, duø bao truøm caùc saéc trong ñæ loaïi töôùng, nhöng khoâng theå noùi coù ñuû loaïi töôùng, vì theå taùnh cuûa hö khoâng chæ laø moät vò. Nhö vaäy, phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai, duø traûi roäng ñeán khaép caùc loaïi töôùng töông töï cuûa caûnh giôùi ñaõ ñöôïc nhaän bieát, nhöng khoâng theå noùi laø coù caùc loaïi töôùng, vì theå taùnh chæ laø moät vò”. Luaän: Sau ñaây, seõ chæ roõ veà töôùng cuûa phaùp giôùi thanh tònh. Giaûi thích vaán naïn veà quyeát ñònh löïa choïn phaùp giôùi sai bieät. Nghóa laø coù ngöôøi vaán naïn: Neáu caùc Nhö lai laáy phaùp giôùi laøm taùnh, thì phaùp giôùi laø duïng vaø Chaân nhö laø Theå. Chaân nhö töùc laø töôùng chung cuûa caùc phaùp. Caùc phaùp ñaõ coù caùc loaïi sai bieät, thì phaùp giôùi tuøy theo caùc phaùp ñoù, laøm sao phaùp giôùi laïi khoâng coù caùc loaïi sai bieät? Neáu phaùp giôùi coù caùc loaïi sai bieät thì laøm sao thanh tònh? Khoâng phaûi laø Pha-chi-ca (pha leâ) vôùi caùc loaïi nöông döïa cuøng töông öng, cho neân khoâng coù caùc loaïi töôùng. Ñeå giaûi thích vaán naïn naøy cho neân Nhö Lai ñaàu tieân ñaõ noùi duï hö khoâng roäng lôùn. Ví nhö hö khoâng, duø bao truøm khaép caùc saéc trong ñuû loaïi töôùng: Töùc laø nhö hö khoâng ôû theá gian duø coù traûi roäng khaép taát caû saéc coù hình theå trôû ngaïi... khoâng ñoàng loaïi trong töôùng sai bieät, do söï sai bieät cuûa caùc phaåm loaïi cho neân goïi laø chuûng chuûng. Töï theå cuûa chuùng ñeàu taäp trung ôû phaàn treân nhö giaùc tueä... vaø hieån hieän roõ raøng cho neân goïi laø Töôùng, töùc laø haønh töôùng. Nhöng khoâng theå noùi laø coù ñuû loaïi töôùng: Töùc laø nhö hö khoâng aáy khoâng theå neâu baøy laø coù ñuû loaïi saéc töôùng vôùi hình theå trôû ngaïi. Do hö khoâng naøy vôùi theå taùnh cuûa noù töï nhieân nhö vaäy thì khoâng cho neân noùi, cho neân goïi laø khoâng theå neâu baøy, hoaëc khoâng coù khaû naêng

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 285

dieãn taû cho neân goïi laø khoâng theå noùi. Nghóa laø, vì tính chaát cuûa hö khoâng aáy laø nhö vaäy, khoâng theå noùi laø coù caùc loaïi coù theå bieåu thò cho caùc saéc töôùng, cuõng khoâng theå noùi laø coù caùc loaïi ñaõ ñöôïc bieåu thò cho caùc saéc töôùng. Nhöng thaáy hö khoâng coù caùc loaïi töôùng, vaø coù theå noùi laø coù caùc loaïi töôùng, töùc laø thaáy caùc loaïi saéc töôùng trong hö khoâng aáy chöù khoâng phaûi laø thaáy hö khoâng. Cuõng taïm thôøi noùi laø coù caùc loaïi saéc töôùng nhö xanh-vaøng... hoaëc daøi-ngaén..., ñeàu khoâng phaûi thaät coù. Khoâng phaûi giaû noùi laø coù thì coù thaät söï. Vì sao hieän baøy khaép trong heát thaûy caùc saéc? Khoâng coù caùc loaïi töôùng, vì töï Theå chæ coù moät vò. Khoâng phaûi nhö hö khoâng naøy, do töông öng vôùi caùc loaïi saéc töôùng cho neân thaønh caùc loaïi töôùng. Khoâng boû töï taùnh vì Theå chæ coù moät vò, khoâng chöôùng ngaïi, khoâng coù töôùng khaùc bieät. Nhö vaäy, phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai, nhö hö khoâng cuûa theá gian laø coù Theå taùnh hay khoâng coù Theå taùnh? Maëc duø taát caû hình saéc coù ngaên ngaïi ñöôïc bao truøm trong hö khoâng, nhöng vaãn khoâng tuøy thuoäc ñeå trôû thaønh caùc hình theå, trôû ngaïi sai bieät. Cuõng khoâng theå

noùi laø hö khoâng coù caùc saéc töôùng. Tuy cuõng noùi laø coù, nhöng chæ laø giaû coù, chöù khoâng phaûi laø thaät coù. Do hö khoâng aáy khoâng boû töï töôùng cuûa noù ñeå nhaän laáy töôùng naøo khaùc. Nhö tuy giaû noùi laø hö khoâng, nhöng taùnh cuûa hö khoâng thaät ra khoâng theå neâu baøy. Phaùp giôùi thanh tònh cuõng laïi nhö vaäy, chaân khoâng giöõa chaân khoâng, nhöng taùnh cuûa chaân khoâng thaät söï thì khoâng theå neâu baøy. Vì nhö tröôùc ñaây ñaõ noùi, hö khoâng aáy voán töông öng vôùi caùc loaïi nöông töïa nhö Pha-chi-ca (pha leâ). Phaùp giôùi phaûi coù caùc loaïi rieâng bieät, thì coù sai laàm vì khoâng nhaát ñònh. Hieän thaáy hö khoâng, tuy töông öng vôùi caùc loaïi saéc töôùng, nhöng khoâng coù caùc loaïi saéc töôùng nhö khoùi-söông muø... cuøng töông öng vôùi hö khoâng, coù luùc troâng thaáy khoaûng khoâng gian coù caùc loaïi töôùng, do söùc phaân bieät hö voïng cuûa mình, chæ troâng thaáy coù caùc loaïi töôùng nhö khoùi... chöù khoâng phaûi troâng thaáy hö khoâng, vì leõ taùnh cuûa hö khoâng thì khoâng theå troâng thaáy. Nhö vaäy, do söùc taêng theâm cho yù thöùc phaân bieät hö voïng, cho neân chæ troâng thaáy coù caùc loaïi töôùng cuûa saéc, chöù khoâng phaûi laø phaùp giôùi thanh tònh. Trong phaùp giôùi thanh tònh duø khoâng coù caùc loaïi caûnh giôùi chaân thaät cuûa giaùo phaùp, ngoân thuyeát, nhöng vaãn coù caùc loaïi chuyeån bieán cuûa töôùng sai bieät giöõa giaùo phaùp vaø caùc caûnh giôùi, chöù khoâng phaûi do phaùp giôùi kia coù caùc loaïi töôùng, cuõng khieán cho phaùp giôùi coù caùc loaïi töôùng.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 3 286

Do phaùp giôùi thanh tònh voán taùch rôøi danh töø-lôøi noùi. Taát caû danh-ngoân ñeàu duøng söï phaân bieät ñaõ ñöôïc daáy khôûi laøm caûnh. Nhöng caùc giaùo phaùp cuõng khoâng voâ ích, maø laø nhaân toá laàn löôït seõ ñöôïc chöùng ngoä phaùp giôùi. Nhö thaáy chöõ vieát thì hieåu nghóa ñaõ noùi. Vì giaùo phaùp naøy laø taâm Ñaïi Bi cuûa caùc Nhö Lai ñaõ tuoân chaûy, coù theå laàn löôït giaûng noùi vôùi nghóa xa lìa moïi ngoân thuyeát. Nhö duøng nhieàu maøu saéc maø veõ vaøo trong khoaûng hö khoâng laø ñieàu raát hy höõu. Neáu duøng ngoân thuyeát ñeå noùi veà nghóa xa lìa moïi ngoân thuyeát, thì laïi vöôït quaù ví duï kia. Nhö noùi veà bieån tueä. Ví nhö coù ngöôøi duøng caùc loaïi maøu saéc röïc rôõ ñeå veõ vaøo hö khoâng laø nôi khoâng saéc, khoâng thaáy, khoâng ñoái, khoâng bieåu thò, nhö veõ böùc töôøng thì thaät laø chuyeän hieám coù. Chö Phaät Theá Toân ñaõ chöùng ñaéc phaùp heát söùc thaâm dieäu xa lìa moïi ngoân thuyeát, maø coù theå duøng ngoân thuyeát vì caùc höõu tình chuùng sinh ñeå, khai thò giaûng noùi, laïi coøn khoù hôn duï vöøa neâu treân. Noùi roäng ra nhö vaäy. Laïi nöõa, phaùp giôùi duøng Pha-chi-ca (pha leâ) laøm taùnh cuõng laø thanh tònh, khoâng phaûi laø duï cuøng phaùp, vì nghóa cuûa choã laäp nhaân neáu chæ tuøy theo moät thì khoâng thaønh, hoaëc caû hai cuõng khoâng thaønh. Kinh: “Laïi nöõa, nhö hö khoâng duø traûi roäng khaép caùc saéc chöù khoâng rôøi boû nhau, nhöng khoâng bò saéc laøm cho oâ nhieãm. Nhö vaäy, phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai, duø traûi roäng khaép taâm taùnh cuûa taát caû chuùng sinh, chính vì söï chaân thaät maø khoâng rôøi boû nhau, nhöng vaãn khoâng bò loãi laàm cuûa chuùng sinh laøm cho oâ nhieãm”. Luaän: Laïi coù ngöôøi neâu vaán naïn: Neáu phaùp giôùi thanh tònh traûi roäng trong taát caû caûnh giôùi ñaõ ñöôïc nhaän

bieát thì cuõng cuøng vôùi caùc thöù phieàn naõo caáu ueá nhö tham... töông öng, taïi sao khoâng bieát caùc phaåm taâm-taâm phaùp höõu laäu khaùc trôû thaønh khoâng thanh tònh? Giaûi thích vaán naïn naøy, Ñöùc Nhö Lai ñöa ra thí duï veà hö khoâng lôùn thöù hai. Laïi nöõa, nhö hö khoâng duø traûi roäng khaép caùc saéc chöù khoâng rôøi boû nhau: Töùc laø khoâng coù xöù rieâng, cho neân goïi laø khoâng rôøi boû nhau. Vì hö khoâng traûi roäng vaø chuyeån ñoäng ôû noäi taïi, khoâng troâng thaáy bieåu hieän beân ngoaøi. Ñaõ chuyeån ñoäng ôû beân trong, khoâng bieåu hieän ra beân ngoaøi thì khoâng theå nhaát ñònh noùi laø moät hay laø khaùc. Neáu hö khoâng coù xöù rieâng thì hö khoâng aáy phaûi coù hình töôùng trôû ngaïi, phaûi laø voâ thöôøng, nhöng noù khoâng bò nhieãm oâ do loãi laàm cuûa caùc saéc. Nhö hö khoâng to lôùn kia duø traûi roäng khaép taát caû hình saéc coù tính chaát ngaên ngaïi, nhöng noù vaãn khoâng bò oâ nhieãm do loãi laàm cuûa saéc. Loãi laàm cuûa saéc; laø nhaân laøm sinh tröôûng caùc thöù tham lam-giaän

döõ..., chöù khoâng phaûi do nhöõng töôùng dò bieät nhö xanh-vaøng... Laïi nöõa, heát thaûy caùc thöù maây-söông muø-maøu saéc hình aûnh hieän coù trong hö khoâng, coù theå laøm cho noù buoâng boû töôùng thanh tònh, vaø coù theå gaây chöôùng ngaïi cho söï phaùt sinh caùi thaáy trong laønh veà hö khoâng, cho neân goïi laø loãi laàm cuûa saéc. Laïi nöõa, hình töôùng cuûa caûnh giôùi gia taêng treân taâm ñoù goïi laø loãi laàm cuûa saéc. Vì tuøy theo yù cuûa chuùng sinh cho neân Nhö Lai môùi noùi nhö tröôùc, chöù khoâng phaûi hö khoâng bò oâ nhieãm do loãi laàm cuûa caùc saéc kia, vì töï taùnh cuûa hö khoâng voán thanh tònh. Nhö vaäy, phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai duø traûi roäng khaép trong taâm taùnh cuûa taát caû chuùng sinh, do chaân thaät maø khoâng rôøi boû nhau: Nhö töï taâm cuûa Phaät laø thanh tònh chaân thaät, laø baûn taùnh saùng saïch, baûn taùnh thanh tònh, cho neân taâm taùnh cuûa heát thaûy chuùng sinh cuõng vaäy, laø baûn taùnh Chaân thaät, baûn taùnh thanh tònh. Baûn taùnh cuûa taâm, töùc laø Chaân nhö. Taâm cuûa taát caû chuùng sinh ñeàu coù taùnh bình ñaúng. Nhö noùi: Do ñaâu maø noùi laø taâm bình ñaúng? Do taùnh Khoâng, cho neân noùi laø taâm bình ñaúng. Noùi roäng nhö vaäy, thì baûn taùnh cuûa taâm, töùc laø phaùp taùnh cuûa taâm luoân truøm khaép trong taâm taùnh cuûa taát caû chuùng sinh. Vì vaäy cho neân goïi laø taùnh bình ñaúng cuûa taâm. Vì bieän giaûi veà phaùp taùnh cuûa taâm nhö vaäy cho neân noùi do chaân thaät maø khoâng rôøi boû nhau, vì taâm taùnh cuûa höõu tình aáy voán laø thanh tònh. Duø baûn taùnh thanh tònh, nhöng do khaùch traàn hieän coù gaây nhieàu trôû ngaïi ueá taïp cho neân phaûi xa rôøi noù, an laäp trong chaân taâm thanh tònh cuûa Nhö Lai. Laïi nöõa, taùnh bình ñaúng trong taâm cuûa caùc höõu tình, chính laø söï chaân thaät thuoäc veà töï taùnh Vieân thaønh thaät. Do töôùng chaân thaät cuûa taùnh bình ñaúng trong taâm cuûa caùc höõu tình, bieåu thò baèng söï khoâng rôøi boû, vì taâm cuûa caùc chuùng sinh laïi laø töôùng chaân thaät cuûa taâm taùnh, bieåu thò baèng söï khoâng rôøi boû. Vì taâm taùnh cuûa taát caû höõu tình maø chuyeån bieán. Ñaïi yù noùi: Vì chuyeån bieán cuøng khaép cho neân khoâng rôøi boû nhau. Nhöng noùi taùnh khoâng bò oâ nhieãm vì loãi laàm cuûa saéc kia laø vì baûn

taùnh voán thanh tònh. Loãi laàm töùc laø tham... coù theå khieán cho töôùng cuûa taâm trôû thaønh loãi laàm, trôû thaønh caáu nhieãm. Maëc duø bò khaùch traàn phaân bieät chuyeån bieán, nhöng chuùng khoâng phaûi laø baûn theå cuûa taâm, cho neân khoâng theå hoaøn toaøn rôøi boû, laïi coù theå khieán cho taâm ñöôïc thanh tònh. Döïa vaøo maät yù naøy ñeå neâu baøy nhö vaäy. Taâm naøy laø baûn taùnh thanh tònh-saùng saïch, laø phaùp taùnh cuûa taâm cho neân goïi laø taâm, chaúng

phaûi laø lìa phaùp taùnh cuûa taâm maø coù taâm thanh tònh cuûa taùnh khaùc. Vaäy taïi sao taâm cuûa höõu tình coù tham...? Vì söùc maïnh phaân bieät cuûa töï mình maø giöõ laáy cho neân taâm ñieân ñaûo cuûa höõu tình chöa vónh vieãn ñoaïn tröø. Ñaây laø vì söùc maïnh cuûa voâ minh ñaõ khôûi hieän. Nghóa naøy yù noùi: Ví nhö baûn taùnh cuûa hö khoâng tuy trong saïch, nhöng ngöôøi ñang bò ñau maét seõ nhìn thaáy moïi hình saéc loän ngöôïc, cho neân thaáy hö khoâng ñaõ bò caáu nhieãm. Nhö vaäy, baûn taùnh cuûa phaùp giôùi duø trong saïch, nhöng do töï phaân bieät cho neân ñaõ phaùt sinh naêng löïc cuûa caùc nhaân duyeân nhö tham... Maøng maét beänh voâ minh gaây toån haïi cho maét tueä, cho neân maét nhìn loän ngöôïc vôùi moïi hình töôùng maø troâng thaáy phaùp giôùi nhö laø khoâng thanh tònh. Neáu maét tueä cuûa baäc Nhaát thieát chuûng trí thanh tònh thì vónh vieãn khoâng thaáy caáu ueá. Laïi nöõa, phaùp giôùi thanh tònh neáu khoâng sai bieät, thì Nhaát thieát chuûng trí thanh tònh ñöôïc goïi laø Phaùp thaân cuûa taát caû Nhö Lai, cuõng goïi laø Theå taùnh chaân thaät cuûa Nhö Lai, vì thöôøng coøn khoâng thay ñoåi trong taát caû thôøi gian. Do phaùp giôùi naøy cho neân taâm cuûa taát caû höõu tình bình ñaúng hieän höõu trong söï töông tuïc. Do ñoù noùi nhö vaäy: “Taát caû höõu tình laø Nhö Lai taïng. Taát caû höõu tình ñeàu coù Phaät taùnh”. Vì muoán daãn daét nhöõng höõu tình coù chuûng taùnh khoâng nhaát ñònh khieán cho taâm quyeát ñònh höôùng veà Ñaïi thöøa. Ñeán vôùi caùc höõu tình coù chuûng taùnh Nhö Lai, thì noùi nhö vaäy: “Taát caû höõu tình ñeàu seõ laøm Phaät”. Nhö coù choã noùi: “Taát caû voâ thöôøng, taát caû ñeàu khoå”. Nhö vaäy ñeàu laø noùi moät phaàn ít trong taát caû, chöù khoâng phaûi laø noùi toaøn phaàn trong taát caû. Neáu khoâng nhö vaäy thì traùi vôùi ñieàu ñaõ giaûng noùi veà naêm loaïi chuûng taùnh. Neáu cho coâng ñöùc cuûa chö Phaät seõ coù nôi cuøng taän, vì khoâng coù ai ñöôïc hoùa ñoä, thì traùi vôùi choã ñaõ neâu giaûng: “Coâng ñöùc cuûa Nhö Lai laø thöôøng coøn, khoâng döùt heát, chaúng phaûi laø voâ ích, vì thöôøng truù ôû theá gian, vì baûn nguyeän ñoä sinh, muoán cho chuùng sinh ñeàu mong caàu quaû vò Phaät”. Phaùp giôùi thanh tònh naøy duø traûi roäng khaép taát caû, bình ñaúng ñeàu coù, nhöng do söùc chöôùng ngaïi cuûa mình ñaõ giöõ laáy, nhö ngöôøi muø baåm sinh ôû theá gian, khoâng thaáy ñöôïc maët trôøi, maët traêng. Nhö coù tuïng noùi: Toäi chuùng sinh khoâng hieän, Nhö traêng trong chaäu beå, Ñaày khaép caùc theá gian, Phaùp saùng nhö maët trôøi.

Vì ñaïo lyù naøy, nhö tröôùc ñaõ noùi, cuõng laø vì töông öng vôùi caùc phieàn naõo caáu ueá nhö tham... nhö phaåm taâm-taâm phaùp höõu laäu khaùc, maø phaùp giôùi

thanh tònh seõ trôû thaønh khoâng thanh tònh: Töùc laø coù loãi laàm khoâng quyeát ñònh. Duø töông öng vôùi choã caáu ueá cuûa saéc, nhöng hö khoâng vaãn khoâng phaûi laø khoâng trong saïch. Duø töông öng vôùi caùc phieàn naõo nhö tham... nhöng laïi duøng phaùp giôùi thanh tònh laøm taùnh, cho neân caùc phaåm taâm-taâm phaùp khoâng phaûi laø khoâng thanh tònh. Ñaây khoâng phaûi laø duï ñoàng phaùp. Nhö noùi yù öa thích ñieàu khoâng thanh tònh, vì thaáy taâm mình khoâng thanh tònh, töø ñoù cuõng noùi phaùp giôùi khoâng thanh tònh, vì töôùng thanh tònh khoâng hieån hieän. Y Ùöa thích thanh tònh; tuy thaáy töông öng vôùi caùc caáu ueá nhö tham..., nhöng baûn taùnh cuûa taâm laø thanh tònh, khoâng caáu nhieãm, cho neân thaáy phaùp giôùi thöôøng thanh tònh. Nhaân maø ngöôøi kia ñaõ laäp, nhö tröôùc thì khoâng thaønh, vì phaùp giôùi naøy traûi roäng khaép taát caû. Ví nhö hö khoâng, caùc loãi cuûa caùc höõu tình khoâng theå laøm cho caáu nhieãm. Ñaây laø noùi phaùp giôùi traûi roäng taát caû, laø chaáp laáy phaùp Khoâng maø cho ñeàu laø coù, khoâng caàn phaûi thaønh laäp. Kinh: “Laïi nhö hö khoâng haøm chöùa taát caû nghieäp cuûa thaân-mieäng- yù, nhöng hö khoâng aáy khoâng coù taïo taùc. Nhö vaäy, phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai haøm chöùa Nhaát thieát trí vôùi nhöõng söï bieán hoùa laøm lôïi ích cho chuùng sinh, nhöng phaùp giôùi thanh tònh khoâng coù khôûi taïo”. Luaän: Coù ngöôøi neâu vaán naïn: Neáu phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai laáy Chaân nhö laøm Theå, thì khoâng hyù luaän, cuõng khoâng khôûi hieän taïo ra, vì sao coù theå dung naïp nhaân duyeân phaùt sinh trí ñeå laøm lôïi ích cho höõu tình? Neáu dung naïp trí phaùt sinh thì coù khôûi taïo, taïi sao noùi Nhö Lai laáy Chaân nhö laøm töôùng? Ñeå giaûi thích vaán naïn naøy, Ñöùc Nhö Lai noùi duï veà hö khoâng lôùn thöù ba: Laïi nhö hö khoâng haøm chöùa taát caû nghieäp cuûa thaân-ngöõ- yù: Nhö hö khoâng roäng lôùn, duø khoâng taùc yù maø vaãn coù theå tieáp nhaän dung naïp ba nghieäp cuûa höõu tình. Hai nghieäp thaân-ngöõ vì coù hình töôùng ngaên ngaïi, coù theå caàn söï tieáp nhaän dung naïp. Coøn yù nghieäp thì theá naøo? Khoâng coù hình chaát, khoâng coù ñoái ngaïi, taïi sao vaãn caàn hö khoâng tieáp nhaän dung naïp? Chính vì söï vieäc naøy, cho neân goïi laø tieáp nhaän dung naïp. Nghóa laø khi chuùng phaùt sinh thì khoâng bò chöôùng ngaïi. Vaät coù ñoái ngaïi cuõng do luùc phaùt sinh khoâng coù chöôùng ngaïi, cho neân goïi laø choã dung naïp tieáp nhaän cuûa hö khoâng. Phaùp naøy cuõng nhö vaäy, khi sinh thì khoâng bò chöôùng ngaïi maø ñöôïc sinh, cho neân cuõng ñöôïc goïi laø hö khoâng dung naïp haøm chöùa. Laïi nöõa, vaät coù ñoái, luùc khoâng bò ñoái ngaïi, coù theå dung naïp

caùc vaät khaùc ñöôïc qua laïi. Döïa vaøo phaùp naøy cho neân treân ñaây ñaõ giaû laäp veà hö khoâng. Nghieäp cuûa yù cuõng vaäy, khi saép dieät thì tieáp nhaän dung naïp vaät khaùc khieán cho ñöôïc sinh khôûi. Vì sao khoâng ñöôïc? Vì döïa vaøo phaùp aáy cho neân treân ñaây giaû laäp veà hö khoâng. Neáu khaùc vôùi phaùp naøy maø thaät coù hö khoâng bao truøm khaép taát caû nôi choán thì laøm sao tieáp nhaän dung naïp? Neáu theå cuûa hö khoâng laø thaät coù cho neân khoâng chöôùng ngaïi, thì phaùp khaùc ñöôïc sinh goïi laø tieáp nhaän dung naïp; töùc laø taát caû phaùp khoâng coù saéc maø thaät coù Theå ñeàu khoâng chöôùng ngaïi, ñeàu coù theå tieáp

nhaän dung naïp, cho neân goïi laø hö khoâng. Coù nôi khaùc noùi: Vì khoâng coù saéc cho neân goïi laø hö khoâng; laø caên cöù vaøo töôùng thoâ caû theá gian ñeàu bieát maø noùi. Vì vaäy hö khoâng tieáp nhaän dung naïp caû ba nghieäp cuõng khoâng coù loãi laàm. Nhöng hö khoâng naøy khoâng coù khôûi taïo. Nghóa laø khoâng phaûi hö khoâng naøy phaân bieät nhö vaäy: "Mình tieáp nhaän, dung naïp vaät naøy chöù khoâng tieáp nhaän dung naïp vaät kia". Tuy khoâng taùc yù maø coù theå tieáp nhaän dung naïp. Maët trôøi, maët traêng, ngoïn ñeøn... vôùi moïi aùnh saùng hieän coù cuõng laïi nhö vaäy. Tuy khoâng taùc yù phaân bieät kia ñaây, nhöng phaùp nhö vaäy khi phaùt sinh thì coù theå soi chieáu caùc saéc. Ngoïc baùu Nhö yù cuõng laïi nhö vaäy, duø khoâng taùc yù maø coù theå ñaùp öùng thoûa maõn yù nguyeän cuûa chuùng sinh. Caùc thí duï khaùc cuõng vaäy. Laïi neâu choã gioáng vôùi hö khoâng ñeå laøm saùng toû taát caû. Nhö vaäy, phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai haøm chöùa moïi bieán hoùa cuûa Nhaát thieát trí laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Nghóa laø phaùp giôùi thanh tònh cuûa caùc Nhö Lai theo taùnh maø an truù, khoâng coù taùc yù, an laäp taát caû vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Nhaát thieát trí, laø trí Ñaïi vieân caûnh... Taát caû söï bieán hoùa laø, thaân-mieäng-yù bieán hoùa. Taát caû vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh, nghóa laø coù theå hoaøn thaønh vieäc lôïi laïc thuø thaéng cho taát caû höõu tình. Phaùp giôùi thanh tònh ñeàu coù theå haøm chöùa, töùc laø khi phaùp kia sinh khôûi thì phaùp giôùi laøm nhaân hoã trôï. Phaùp giôùi thanh tònh khoâng coù khôûi taùc; taùc yù goïi laø khôûi, coù theå khieán cho taâm cuûa höõu tình rôøi boû caûnh giôùi khaùc höôùng ñeán duyeân khaùc. Taâm ñoäng goïi laø taùc. Taâm suy nghó-dao ñoäng coù haønh ñöôïc taïo taùc, nghóa laø phaùp giôùi thanh tònh duø khoâng coù taùc yù, nhöng taâm suy

nghó-dao ñoäng thì vaãn coù theå tieáp nhaän dung naïp caùc loaïi bieán hoùa cuûa trí laøm lôïi ích cho höõu tình. Laïi nöõa, tieáp nhaän dung naïp söï bieán hoùa cuûa Nhaát thieát trí laøm lôïi ích cho chuùng sinh, nghóa laø phaùp giôùi thanh tònh tieáp nhaän dung naïp taát caû hai thaân Thoï duïng, Bieán hoùa, vì söï taïo ra nhaân laøm lôïi ích cho höõu tình laø khoâng cuøng taän, raát roäng lôùn, khoâng ñoái laäp-ngaên ngaïi. Duø khoâng phaân bieät nhöng do söùc taêng thöôïng cho neân coù khaû naêng phaùt sinh vieäc lôïi ích. Nghóa toång quaùt naøy noùi: "Nhö hö khoâng bình ñaúng dung naïp moïi chuyeån bieán, taùc duïng cuûa saéc khi phaùt sinh... tuy khoâng coù ngaõ vaø ngaõ sôû taùc yù phaân bieät, hyù luaän, nhöng do dieäu löïc cuûa phaùp nhö vaäy ñaõ taïo ra taát caû taùc duïng sai bieät roäng khaép." Nhö vaäy Ñöùc Nhö Lai an truù trong caûnh giôùi voâ laäu, duø khoâng coù taát caû nhöõng thöù phaân bieät-taùc yù-hyù luaän cuûa ngaõ vaø ngaõ sôû... nhöng do tröôùc ñaây Nhö Lai ñaõ tu taäp theä nguyeän vôùi dieäu löïc vó ñaïi cho neân coù khaû naêng phaùt khôûi moïi bieán hoùa cuûa Nhaát thieát trí laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Nhö vaäy, Nhö Lai ñaõ an truù trong Phaùp thaân khoù tö duy baäc nhaát. Do dieäu löïc cuûa theä nguyeän tröôùc kia ñaõ giöõ vöõng cho neân taát caû töôùng toát, coâng ñöùc trang nghieâm, taän cuøng giôùi haïn cuûa sinh töû, soá löôïng ñôøi kieáp noái tieáp nhau, tuy khoâng phaân bieät nhöng laøm moïi vieäc lôïi ích cho chuùng sinh nhôø söï bieán hoùa cuûa Nhaát thieát trí. Ñöùc Nhö Lai duø khoâng phaân bieät nhö vaäy naøy: Ñoái

vôùi söï nghieäp nhö vaäy, nhö vaäy, Ta seõ laøm hay khoâng laøm. Nhöng vôùi dieäu löïc cuûa baûn nguyeän, cho neân coù theå haønh hoùa heát thaûy. Nhö tröôùc kia ñaõ phaùt nguyeän, hoaëc ñi vaøo giaác nguû, hoaëc nhaäp ñònh dieät taän, tuy khoâng taùc yù, nhöng vaãn tuøy thuaän chuùng sinh caàn ñöôïc giaùc ngoä maø xuaát ñònh. Nhö kinh Haûi Tueä, Ñöùc Phaät ñaõ noùi: “Nhö caùc Bí-soâ phaûi chôø nghe ñöôïc tieáng chuoâng maø nhaäp ñònh dieät taän, khoâng nghe tieáng chuoâng cuõng khoâng phaân bieät, do dieäu löïc cuûa söï mong caàu maø xuaát ñònh ñuùng giôø”. Noùi roäng nhö vaäy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.